

Spin in het web

De molengemeenschap van De Meeuw in Garnwerd

Hoe functioneert een molen binnen de gemeenschap van een dorp of stad? Met die vraag ging ik naar Alex Buist, molenaar op De Meeuw in Garnwerd.

Aan het Reitdiep staat op een verhoging molen De Meeuw (1851). Kom je boven op de stelling dan krijg je een prachtig uitzicht op Het Hogeland aan de ene kant van het diep en aan de andere kant kijk je ver uit over het Westerkwartier. Dat ondanks het druilerige weer dat een waas over het land verspreidt als ik daar hoog boven sta.

Binnen op de stellingzolder heeft Alex Buist (1993), van beroep timmerman en hier sinds 2013 vrijwillig molenaar, een aangenaam verwarmde ruimte gecreëerd. Daar gaan we het hebben over de rol van de molen binnen de dorpsgemeenschap.

Zie die (dorps)molen als een spin in zijn web. Alle draadjes komen daar samen, de contactlijntjes met de omgeving. Ik teken de molen in het midden op een blad papier. Zo'n twaalf lijnen met verbindingen tussen mens en molen zien we er samenkomen. We lopen die nu, met u lezer, langs.

De molenaar

Alex is de eigenlijke spin, want zonder molenaar geen draaiende molen. Als jochie van zeven komt hij al op de molen. Zijn fascinatie mondt uit in het volgen van de opleiding tot vrijwillig molenaar, die hij volgt op molen De Weert in Meppel. Geslaagd in 2012 werkt hij de eerste tijd samen met molenaar Jakob Oosterhoff op De Meeuw. Door diens plotselinge overlijden in 2013 gaat Alex daar alleen verder. Hij ontvangt er

bezoek en geeft de mensen voorlichting over het reilen en zeilen op de molen. Ook doet hij aan klein onderhoud, onlangs nog in de voorzomer aan de zoomlatten en de windborden.

De eigenaar

Dan loopt er uiteraard een lijn naar de eigenaar van De Meeuw: Molenstichting Winsum, met zeven molens in dit gebied. Twee keer per jaar vindt er een vergadering

plaats waar Alex aan deelneemt voor uitwisseling van ervaringen.

De collega's

Bij die vergadering ontmoet Alex ook zijn collega-molenaars. En zij houden ook contact door elkaar op hun molens te bezoeken.

Het onderhoud

Voor groot onderhoud loopt er een lijn naar molenbouwer Doornbosch in Adorp. Die komt zeker één keer per jaar langs voor onder andere het schilderwerk.

De schoolkinderen

De kinderen van de basisschool in Garnwerd zijn afgelopen jaar op bezoek geweest. Alle klassen van groep 1 tot en met groep 8. De onderwijzers en onderwijzeressen kunnen zo in hun lessen (bijvoorbeeld milieu en omgeving, geschiedenis, natuurkunde, tekenen, handenarbeid) aandacht besteden aan dit bijzonder erfgoed in hun dorp. Zelfs muziek kan aan bod komen: 'Zo gaat de molen, de molen, de molen... zo gaan de wieken, de wieken, de.....'

De toeristen en de deelnemers aan (jazz) fietstochten

Zij komen de molen bezichtigen en van het weidse uitzicht genieten. In het molenwinkeltje kunnen ze korenmeel, pannenkoekenmeel en/of mixen kopen. Er zijn plannen om er ook huisvlijtartikelen uit de omgeving te gaan verkopen.

De handwerkclub

Vrouwen uit het dorp organiseren er elk zomerseizoen, in de molen en er buiten, een zomermarkt. Daar verkopen ze hun weefproducten. Een man en vrouw uit het dorp slijten er hun glasschilderingen.

De buitenlanders

Ook uit het buitenland komen er bezoekers naar de molen. Dat zijn vooral Duitsers, maar ook Fransen. Dol op die 'Holländische Mühle'. Net als veel van de andere bezoekers combineren ze dit bezoek met een hapje of een drankje in het restaurant 'Garnwerd aan Zee'. Liggend aan het Reitdiep is het van bovenaf goed zichtbaar aan de voet van de molen.

De rituelen

In de loop der jaren is er een samenwerkingsverband ontstaan tussen 'Garnwerd aan Zee' en de molen. Denk aan trouwerijen die in het restaurant plaatsvinden en waarbij het bruidspaar foto's laat nemen in en buiten bij de molen. Dat gebeurt zo'n twee keer per maand. Komt er in het dorp iemand te overlijden dan zet de molenaar de molen meestal in de rouwstand.

De concerten en het theater

In het dorp kun je huiskamerconcerten bijwonen. Die worden gegeven in woningen, maar ook in de kerk en...in de molen. De ten gehore gebrachte muziek begeeft zich tussen klassiek en populair. Eén keer per jaar is er een theatervoorstelling.

Conclusie

Ook in de 21e eeuw vervult de molen, dat stuk erfgoed uit vroegere tijden, een verbindende functie binnen een dorpsgemeenschap. Waarschijnlijk geldt dat nog meer voor een molen in een dorp dan in een stad,

Een bezoekje

Elke zondag van 14:00 uur tot 17:30 uur is de molen hier in bedrijf en te bezichtigen. Alex Buist, de enthousiaste jonge molenaar, is blij met iedere belangstellende bezoeker.